

Festa Major de Gelida

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Barceloneta, 12-18.
Emplaçament Ajuntament de Gelida,
Alçada: 182

Coordenades:

Latitud: 41.44095
Longitud: 1.86316
UTM Est (X): 405029
UTM Nord (Y): 4588332

Classificació

Número de fitxa 08091 - 392
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX-XXI
Any 1927
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari Inventari del patrimoni festiu de Catalunya
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic/Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Gelida. Plaça de la vila, 12. 08790 GELIDA
Autoria de la fitxa Gerard Panadés. INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dj., 13/06/2024 - 08:36

Descripció

La Festa Major de Gelida se celebra a mitjan agost en honor al copatró Sant Roc. Com totes les festes majors, cada any hi ha petites modificacions respecte als anys anteriors i al llarg dels anys hi ha actes que desapareixen i d'altres que es consoliden.

Així doncs, actes tradicionals de la festa major era el repic de campanes per anunciar l'inici de la festa, els tambors i la posterior cercavila sorollosa ha estat substituït per l'encesa d'una traca. Els balls tradicionals que han perdurat fins avui són les sardanes, els balls de bastons i l'Esbart. L'elecció de la pubilla va deixar de fer-se el 2013. Els castells es fan de manera regular des del 2004. Una altra tradició que s'ha consolidat des del 1991 són els versots, una mena de poesia on es critica la política municipal del darrer any. Un dels actes que ha anat entrant i sortint de la festa major són les serenates, que ja apareixen al primer programa de festa major, el 1927.

Si alguna cosa cal destacar de la festa major de Gelida respecte de la dels altres pobles és el llibre-programa de Festa Major. El primer any que es va editar va ser el 1927 i que contenia el programa d'actes, alguns poemes, poques fotografies i anuncis de comerços locals; l'any següent va incloure més fotografies.

Cada any va anar creixent i, a banda de fotografies, es van començar a publicar articles de temàtica local. De l'any 1951 al 1956 l'edità la Unió del Casal Gelidenc, quan l'Ajuntament de Gelida se'n fa càrrec i es passa a dir Programa Oficial. Per aquestes dates ja eren nombrosos els poetes que publicaven al programa, com Jaume Vila, Tomàs Roig i Llop, Ramon Pallejà o Artur J. Palau Ximenes. L'any 1960 es donà menys pes a la poesia per tornar a posar la fotografia com a element més rellevant.

Actualment, el Programa és un extens recull científic, cultural i social de tot el que passa al poble, a la comarca i al país.

Història

Es tenen les primeres notícies de festes majors des del segle XIV. És l'esdeveniment de celebració de caràcter social per excel·lència d'un nucli urbà, barri, poble o ciutat, que evoca la seva història cultural, els seus fets religiosos, laborals o folklòrics. Les festes majors mostren la tradició, els costums i la litúrgia de ser en els seus orígens una celebració religiosa, un aplec en una ermita o una capella, una veneració a un patró d'una església, una missa de gràcies sobre algun fet esdevingut de bona ventura, que va anar omplint-se amb la celebració d'altres festes de caràcter popular o profà i van anar forjant una idea de participació popular, de moviment col·lectiu i d'actitud comunitària. Les festes majors en general s'han hagut d'anar adequant als nous temps i també a les necessitats i expectatives dels vilatans, que treballaven moltes hores i amb poc temps de lleure, sumat a les limitacions de moviment de la societat en general, cos que feia que l'arribada de la festa major suposés tot un esdeveniment. En el món rural, aquestes dates coincidien amb el recés de la feina del camp, i tenia caràcter familiar, ja que reunia els membres i sovint amics més propers a taula i es feia balanç de l'any. Es feia ús de vestits de festa major i d'àpats poc habituals i cars, que acabaven després amb la festa, l'envelat, l'orquestra i els espectacles.

En el cas de Gelida, la Festa Major es fa en honor de Sant Roc, copatró del municipi, ja que la llegenda diu que al segle XVII va poder expulsar la pesta negra del poble. Se celebra a mitjan agost.

Bibliografia

Enllaços d'interès:

[Festa Major de Gelida](#)

[Programes de Festa Major](#)

